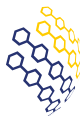

Nabor instrumentov EUCPN

USTRAHOVANJE MED MLADOLETNIKI

**Evropska nagrada
za preprečevanje
kriminala za leto 2021**

EUCPN
EUROPEAN CRIME PREVENTION NETWORK

ECPA
EUROPEAN CRIME PREVENTION AWARD

si2021.eu

“

Zagotavlja pregled vseh prispevkov,
ki so vključeni v izdajo Evropske
nagrade za preprečevanje kriminala
za leto 2021.

“

ZAHVALE

To zbirko orodij je razvil sekretariat EUCPN v sodelovanju s slovenskim predsedstvom. Zahvaljujemo se celotni ekipi slovenskega predsedstva, zlasti gospodu Tomažu Peršolji, za izbiro te družbeno pomembne teme in njihovim prizadevanjem v času predsedovanja.

Poleg tega se zahvaljujemo naslednjim članom žirije, da so si vzeli čas za kritično analizo in oceno prijav:

Navedba

EUCPN (2021). Bullying among minors: European Crime Prevention Award 2021. Del zbirke orodij EUCPN o ustrahovanju med mladoletniki. Bruselj: EUCPN.

Pravno obvestilo

Vsebina te publikacije ne odraža nujno mnenja katere koli izmed držav članic EU ali kateregakoli organa ali institucije EU ali Evropskih skupnosti.

Avtorica

Sarah Bosman,
raziskovalka, sekretariat
EUCPN.

Del projekta Sekretariat
EUCPN, december 2021,
Bruselj

Ob finančni podpori Sklada
Evropske unije za notranjo
varnost – policija

- g. Tomaž Peršolja, ga. Urša Habič in g. Tomaž Beja, predstavniki Slovenije;
- ga. Fanny Tabellion, predstavnica Francije;
- ga. Kamila Lindauerová, predstavnica Češke;
- dr. Paul Downes, univerza Dublin City University;
- dr. Paul Horton, Univerza v Linköpingu.

Večino informacij v tem prispevku so prispevali organizatorji projektov oz. programov, ki so opisani v nadaljevanju. Zagotovljajo se tako, kot so.

Vsi dokumenti, ki so del zbirke orodij EUCPN o ustrahovanju med mladoletniki, so na voljo za prenos na

<https://eucpn.org/toolbox-bullying>

KAZALO

	Zahvale	3
	Predgovor	6
	Uvod	8
	Zmagovalci ECPA	11
01	Prosi za pomoč! (ang. Ask for help!) (Madžarska)	12
	Kratek opis	13
	Strokovna ocena	13
02	Izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo (ang. Safety skills education) (Finska)	14
	Kratek opis	15
	Strokovna ocena	15
03	FaceUp (Češka)	16
	Kratek opis	17
	Strokovna ocena	17
	Preostali prijavljeni projekti za ECPA	19
	Belgija – 100-odstotno spoštovanje (ang. 100% Respect)	20
	Bolgarija – Odraščanje otrok je boljše s športom (ang. Sport is the Better Way for Children to Groq Up)	20
	Hrvaška – Skupaj proti sovražnemu govoru (ang. Together against health speech)	20
	Danska – Spletno življenje otrok in mladih na obrobju (ang. Children and young people's online life on the edge)	21
	Estonija – Šola brez ustrahovanja (ang. The Bullying-Free School)	21
	France – France Médiation	22

Nemčija – Civilni heroji: Koliko (digitalnega) moralnega poguma imate? (ang. Civilian heroes: How much (digital) moral courage do you have?)	22
Irska – Program Garda Schools: bodite prijazni na spletu in se povežite s spoštovanjem (ang. Garda Schools Programme: Be Kind Online and Connect with Respect)	23
Litva – Igraj svojo vlogo: igrifikacija proti sovražnemu govoru (ang. Play Your Role: Gamification against Hate Speech)	23
Nizozemska – Teden projektov z mislijo na prihodnost Za zaslonom (ang. With a thought for the future Behind Your Screen, Project Week)	24
Poljska – Občinski program za preprečevanje kibernetkega ustrahovanja in zasvojenosti z internetom	24
Romunija – Nacionalni forum za boj proti ustrahovanju (ang. The National Anti-Bullying Forum)	25
Slovaška – Kdo je naslednji? (ang. Who's next?)	25
Slovenija – Skupaj+	25
Španija – SocialHaterBERT	26
Švedska – Gävlejev model proti ustrahovanju (ang. The Gävle Anti-Bullying Model)	26

Opombe

30

PREDGOVOR

Ta tretji prispevek je del zbirke orodij EUCPN o ustrahovanju med mladoletniki, ki je bila napisana v času slovenskega predsedovanja EUCPN. Zagotavlja pregled vseh prispevkov, ki so vključeni v izdajo Evropske nagrade za preprečevanje kriminala za leto 2021.

V prispevku je opisanih vseh devetnajst programov oziroma projektov, ki so sodelovali na natečaju, s posebnim poudarkom na treh najboljših projektih, vključno z oceno žirije.

Zbirka orodij o ustrahovanju med mladoletniki je sestavljena iz dveh dodatnih dokumentov, v okviru katerih je najprej prikazan teoretični pregled tega pojava, nato pa razprava o učinkovitih strategijah za preprečevanje ustrahovanja. Na voljo so za prenos na <https://eucpn.org/toolbox-bullying>. Več informacij o Evropski nagradi za preprečevanje kriminala in sodelujočih projektih je na voljo na <https://eucpn.org/service/bpc-ecpa>.

UVOD

Konferenca o najboljših praksah in Evropska nagrada za preprečevanje kriminala (BPC-ECPA) je letni dogodek, ki ga organizira predsednik EUCPN. Njen glavni cilj je izmenjava informacij in najboljših praks na področju preprečevanja kriminala. V letu 2021 je slovensko predsedstvo organiziralo BPC-ECPA s poudarkom na ustrahovanju in nasilju med mladoletniki. Slovensko predsedstvo je temo opredelilo na naslednji način:

„V Sloveniji je bil pred nekaj leti razvit projekt, ki se osredotoča na to tematiko. Ta projekt so razvili različni deležniki z namenom zmanjšanja različnih vrst nasilja med mladoletniki. V določenem trenutku se je pojavilo več vprašanj, na primer kako prepoznati nasilje, kako opozoriti na (možne) nasilne situacije ter kako preprečiti njihov nastanek ali stopnjevanje. Identifikacija teh kazalnikov lahko vodi do učinkovitejšega pristopa k preprečevanju tega, da bi mladoletniki izvajali nasilje ali postali žrtev nasilja. Zato je cilj slovenskega predsedstva spodbujanje izmenjave informacij in praks glede preprečevanja ustrahovanja in nasilja med mladoletniki (tako na spletu kot v resničnem svetu) med državami članicami EU. Poleg tega želimo razviti na dokazih temelječa priporočila in intervencije o tem, kako preprečiti tovrstna kazniva dejanja.“

Za nagrado ECPA se je potegovalo devetnajst držav članic. Te projekte je ocenila žirija v naslednji sestavi:

- dva strokovnjaka za ustrahovanje mladoletnikov, katerih glasovi so predstavljali 25 % končne ocene: dr. Paul Downes (univerza Dublin City University) in dr. Paul Horton (Univerza v Linköpingu);
- predstavniki treh držav članic, katerih glasovi so predstavljali 50 % končne ocene, tj. Slovenije, Francije in Češke;
- orodje QUALIPREV, ki predstavlja 25 % končne ocene.

V naslednjih poglavjih so na kratko predstavljeni trije zmagovalci skupaj s pripombami žirije, čemur sledi opis preostalih šestnajstih nominirancev.

ZMAGOVALCI ECPA

01

**PROSI ZA POMOČ!
(ANG. ASK FOR HELP!)**

(MADŽARSKA)

Kratek opis

Glavni cilj projekta Prosi za pomoč! je ozaveščanje o resnosti in obsegu ustrahovanja, pa tudi o škodi, ki jo lahko povzroči žrtvam, storilcem in opazovalcem. Ta projekt torej zagotavlja štiri stebre, ki vključujejo različna orodja s področja umetnosti, pedagogike in izobraževanja (npr. strokovno vodeni videoposnetki, glasbena in dramska pedagogika ter program medvrstniškega izobraževanja), ki pomagajo pri razpravljanju o ustrahovanju v vseh njegovih perspektivah ter obravnavanju oblikovanja vedenja. Mladoletniki se pogosto soočajo z zahtevnimi socialnimi in čustvenimi izkušnjami, zato projekt izkorišča moč, ki ga ima oblikovanje mnenj za spodbujanje mladoletnikov, da sledijo pozitivnim zgledom, ki jih dajejo njihovi vrstniki. Drugi vidik projekta Prosi za pomoč! so razprave, ki omogočajo dialog med mladimi, učitelji in starši. Te seje omogočajo razvoj mreže vrstnikov, v sklopu katere lahko ti razpravljajo o vprašanih ustrahovanja in raziskujejo učinkovite odzive proti njemu.

Strokovna ocena

Projekt Prosi za pomoč! na splošno velja za zelo inovativen projekt zaradi svojega poudarka na ustvarjalnosti in širokega spektra dejavnosti. Vključitev pristopov, ki temeljijo na umetnosti, kot so dramatika, glasba in gledališče, je domiselna in ozaveščena ter predstavlja inovativno prakso v intervencijah proti ustrahovanju. Drug pomemben vidik tega projekta je osredotočenost na duševno zdravje otrok. Ustvarjalne dejavnosti spodbujajo otroke k sodelovanju in izmenjavi izkušenj. Takšno sodelovanje omogoči, da se s pozitivnimi zgledi učijo prosocialnih veščin, in olajša socialno skrbništvo. Nazadnje je pomembno poudariti vlogo različnih deležnikov na nacionalni in lokalni ravni, ki so sodelovali na vsakem koraku tega projekta (npr. s financiranjem, zagotavljanjem usposabljanja in usklajevanjem umetniških dejavnosti). Ko bo ocenjevanje zaključeno, bo na voljo več informacij o tem, kako je mogoče ta projekt še izboljšati in kako bi druge države lahko učinkovito ponovile njegove dejavnosti.

02

IZOBRAŽEVANJE O VEŠČINAH, POVEZANIH Z VARNOSTJO (ANG. SAFETY SKILLS EDUCATION)

(FINSKA)

Kratek opis

V mestu Oulu na Finskem so ustvarili učno pot Izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo, ki traja od predšolskega do konca osnovnošolskega izobraževanja. Cilj te izobraževalne poti je preprečiti spolne zločine nad mladoletniki tako, da izboljša veščine otrok za postavljanje in zaščito svojih meja, ter jih tako zaščititi pred ustrahovanjem, nasiljem, nadlegovanjem in pridobivanjem za spolne namene. Med projektom je bilo doseženih več sprememb. Ustvarjeno in vodeno je bilo na primer izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo, za učitelje. Od leta 2021 naprej lahko ti učitelji sami izvajajo usposabljanja za izobraževanje o teh veščinah. Poleg tega je bil izdelan načrt za usposabljanje na delovnem mestu o preprečevanju spolnega nasilja nad mladoletniki, ki je bil posredovan strokovnjakom. Nenazadnje je obveznost izobraževanja o veščinah, povezanih z varnostjo, vključena v uradne šolske dokumente o varovanju.

Strokovna ocena

Finski projekt Izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo, je treba pohvaliti zaradi pristopa do socialnih veščin, pri čemer se osredotoča na različne vidike (npr. zagotavljanje čustvenega izobraževanja in izboljšanje otrokove samozavesti in komunikacijskih veščin), ter za vključevanje več starostnih skupin. Velja za zelo inovativen pristop, ki se osredotoča na ključna vprašanja, ki so v mednarodnih raziskavah in praksi pogosto zanemarjena. Za izvedbo projekta Izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo, je potrebna večdisciplinarna ekipa deležnikov. Z združevanjem nacionalnih partnerjev (npr. strokovnjakov družinske federacije Finske) in lokalnih partnerjev (npr. šol in policistov) lahko številni poklici zagotovijo svoje specifično strokovno znanje za projekt. Iz teh razlogov velja projekt Izobraževanje o veščinah, povezanih z varnostjo, za model dobre prakse, ki lahko ozavešča oblikovalce politik in ključne akterje na področju ustrahovanja.

03

FACEUP

(ČEŠKA)

Kratek opis

FaceUp (Nenech to být) oz. Soočímo se je projekt, ki v središče postavlja element vrstništva. Z uporabo spletne škatle zaupanja lahko žrtve in opazovalci (npr. vrstniki ali starši) anonimno izrazijo svojo zaskrbljenost glede problematičnih interakcij v šoli. Škatla za zaupanje se nahaja na spletni platformi ali mobilni aplikaciji, ki je enostavna za uporabo za vse starosti. Obrazec vsebuje podatke o žrtvi, kot so njeno ime, ime šole in razred, ki ga obiskuje. Če poročevalec to želi, lahko doda več podrobnejših informacij. Nato se poročilo posreduje odgovornemu osebju (npr. šolskemu svetovalnemu delavcu ali psihologu), ki se obrne na učenca. Ta proces omogoča enostavno, hitro in anonimno komunikacijo med učenci, učitelji in starši glede kakršnih koli težav v šolskem okolju. Šole, ki so vključene v projekt FaceUp, lahko pri svojih prizadevanjih za razvoj učinkovitih rešitev za reševanje problemov prejmejo tudi dodatno podporno gradivo in strokovne napotke.

Strokovna ocena

Projekt FaceUp je obetaven projekt, ki omogoča vključitev opazovalcev in spodbuja manj tvegano obrambno vedenje. Je proaktiven medij, ki zagotavlja anonimno in zato varnejše sredstvo za opazovalce vrstnike, da se zoperstavijo ustrahovanju in drugemu antisocialnemu vedenju. Zagotavlja dober primer partnerstva med šolami, spletno tehnologijo in socialnimi storitvami, hkrati pa ohranja močan poudarek na vključevanju otrok ter ustvarja dialog s starši in učitelji. In končno, uporaba dostopne spletne platforme pomeni, da je ta projekt mogoče ponoviti v drugih državah članicah in bi lahko celo vodil k boljšemu dojetanju in uporabi mobilnih telefonov in spletne tehnologije v šolah. Zaradi tega lahko FaceUp na splošno velja za zgledni model dobrih praks.

PREOSTALI PRIJAVLJENI PROJEKTI ZA ECPA

Belgija – 100-odstotno spoštovanje (ang. 100% Respect)

100-odstotno spoštovanje je projekt, ki se izvaja v mestu La Louvière v Belgiji. Projekt poudarja lastnosti ustrahovanja na več ravneh tako, da v svoje dejavnosti vključuje izobraževalne, psihološke in sodne vidike. V okviru projekta 100-odstotno spoštovanje zagotavljajo usposabljanje za mladinske strokovnjake in psihopedagoge, ki jim pomaga pri odkrivanju in preprečevanju (kibernetskega) ustrahovanja. Usposabljanje vključenim akterjem pomaga vzpostaviti mehanizme proti ustrahovanju, kot so urejena področja razprave, kjer lahko otroci svobodno razpravljajo o svojih izkušnjah in se naučijo obvladovati konflikte na nenasilen način. Drug primer so tečaji usposabljanja za partnerje (npr. policiste). Te seje so sestavljene iz pedagoških mehanizmov za učinkovito preprečevanje ustrahovanja.

Bolgarija – Odraščanje otrok je boljše s športom (ang. Sport is the Better Way for Children to Groq Up)

Projekt Odraščanje otrok je boljše s športom je rezultat partnerstva med generalnim direktoratom nacionalne policije (NPGD) in poslovnim združenjem pivovarjev Bolgarije (UBB), ki je bilo ustanovljeno leta 2014. Je najboljša praktična pobuda, katere cilj je ustvariti varne prostore proti ustrahovanju in nasilju med mladoletniki v resničnem svetu in na spletu. S športnimi in izobraževalnimi dejavnostmi se ustvarja varno okolje strpnosti in odgovornosti, ki mladoletnikom pomaga razvijati socialne veščine. Projekt se je že izvajal v 20 okrožjih v Bolgariji z več kot 65.000 mladoletniki, ki obiskujejo brezplačne športne aktivnosti in druge ustvarjalne pobude. Poleg tega je projekt prejel že štiri nagrade na državnih tekmovanjih.

Hrvaška – Skupaj proti sovražnemu govoru (ang. Together against health speech)

Projekt Skupaj proti sovražnemu govoru je bil navdihnjen z ideologijo Nikole Tesle, da so vsi ljudje medsebojno povezani z nevidnimi silami. Zato želi preprečiti vse vrste sovražnega govora s spodbujanjem kulture strpnosti, dialoga, nenasilja in nediskriminacije. Projekt predvideva štiri medsebojno povezane module (Rdeči

gumb (ang. Red Button), Spoštovanje (ang. Respect), Jaz sem za POŠTENO IGRO! (ang. I am for FAIR PLAY! in Prometna toleranca (ang. Traffic Tolerance)), katerih cilj je povezati vrstnike iz različnih družbenih okolij. Vsak modul ima poseben poudarek z namenom, da se ustreže interesom in motivacij vseh. Z ustvarjalnimi vajami spodbuja prosocialno vedenje, hkrati pa odpravlja individualne in družbene dejavnike tveganja.

Danska – Spletno življenje otrok in mladih na obrobju (ang. Children and young people's online life on the edge)

Projekt Spletno življenje otrok in mladih na obrobju je namenjen oblikovanju izobraževalnega programa za podporo občinskim strokovnjakom pri preprečevanju spletnega ekstremizma med mladoletniki. Glavni poudarek programa je obravnavanje perspektiv otrok in staršev, ki lahko vodijo v ekstremizem. Vendar pa obravnava tudi druga družbena vprašanja, kot so ustrahovanje, socialne težave, mehanizmi vključevanja in izključevanja, pridobivanje za spolne namene, lažne novice in teorije zarote. Ta izobraževalni program temelji na strokovni podlagi s pomočjo teoretičnih raziskav, opredelitvi trenutnih raziskovalnih in praktičnih pobud na Danskem, kvalitativni študiji izobraževalnih potreb strokovnjakov in spletnih izkušenj mladih, in soustvarjalni delavnici, na kateri strokovnjaki s praktičnimi izkušnjami na tem področju delijo svoje znanje.

Estonija – Šola brez ustrahovanja (ang. The Bullying-Free School)

Estonska nevladna organizacija Šola brez ustrahovanja (SA Kiusamisvaba Kool) je članica koalicije proti ustrahovanju, ki je bila ustanovljena v sodelovanju z estonskim ministrstvom za izobraževanje in raziskave. Je tako nacionalno kot mednarodno priznan kot center kompetenc. S projektom Šola brez ustrahovanja zagotavljajo različne storitve tako šolam kot skupnostim. V šolah izvajajo program proti ustrahovanju KiVa (ki ga je ustvarila Univerza v Turkuju na Finskem) in z vsakodnevnimi mentorskimi storitvami dodatno zagotavljajo temeljit sistem podpore za šole. Poleg tega na družbeni ravni ustvarjajo ozaveščenost javnosti v skupnostih, hkrati pa zagotavljajo dodatne tečaje usposabljanja in svetovalne

storitve prek mreže skoraj 15 certificiranih estonskih izobraževalcev proti ustrahovanju.

France – France Médiation

France Médiation je inovativen pilotni projekt, ki zagotavlja socialno mediacijo v šolah. France Médiation ima tri cilje. Prvič, preprečevanje in obvladovanje nasilja, konfliktov, nevljudnosti in nadlegovanja; drugič, preprečevanje izostajanja od pouka in osipa v šolah ter boj proti njim; in končno, razviti civilno vedenje ter kulturo dialoga in strpnosti. Projekt dodeljuje delovna mesta socialnih mediatorjev v osnovnih in srednjih šolah. Ti mediatorji preprečujejo konfliktne situacije, nadlegovanje, opuščanje šole in celo socialno izključenost, rezultat česar je lahko zmanjšano antisocialno vedenje in izboljšanje vzdušja v šolah. Projekt France Médiation je bil ocenjen s strani neodvisne raziskovalne ustanove, pri čemer je bilo po zaslugi okrepljene kulture dialoga izkazano znatno zmanjšanje nadlegovanja in nasilja ter izboljšanje dobrega počutja učencev.

Nemčija – Civilni heroji: Koliko (digitalnega) moralnega poguma imate? (ang. Civilian heroes: How much (digital) moral courage do you have?)

Sodobne komunikacijske tehnologije je mogoče uporabiti za spodbujanje interakcije in dialoga med oblastjo in javnostjo na ekonomsko učinkovit način. Interdisciplinarna raziskovalna mreža je zato razvila komunikacijsko platformo, integrirano s tremi interaktivnimi filmi. Vsak film želi povečati moralni pogum javnosti glede določenih pojavnih oblik kriminala: nasilje v javnih prostorih, sovražni govor na internetu in radikalizacija. Za zagotovitev učinkovite interakcije se uporablja igrifikacije. Po vsakem prizoru filma pojavnih gumbi pozovejo gledalca k izbiri med dvema dejanjema. Glede na te izbire zgodba filma ubere določeno pot. Glede na oceno rezultatov lahko ta ukrep poveča moralni pogum in pazljivost med uporabniki Facebooka za 6,5 %, kar posledično vodi v zmanjšanje nasilnih kaznivih dejanj.

Irska – Program Garda Schools: bodite prijazni na spletu in se povežite s spoštovanjem (ang. Garda Schools Programme: Be Kind Online and Connect with Respect)

Program o spletni varnosti v okviru programa Garda Schools je bil razvit v sodelovanju med An Garda Síochána (irska nacionalna policijska in varnostna služba) in Webwise (irski center za ozaveščanje o varnosti na internetu). To je nacionalni program, ki ponuja vrsto pogovorov o spletni varnosti, ki obravnavajo spletno ustrahovanje, hkrati pa spodbuja spoštljivo in varno spletno komunikacijo. Program vsebuje primarno (Bodi prijazen (ang. Be Kind)) in sekundarno (Poveži in bodi v Ctrl (ang. Connect and Be in Ctrl)) komponento, izvajajo pa ga usposobljeni člani službe An Garda Síochána. Vsak program vsebuje učne priprave, organizirane dejavnosti, video materiale in navodila za izvedbo.

Litva – Igraj svojo vlogo: igrifikacija proti sovražnemu govoru (ang. Play Your Role: Gamification against Hate Speech)

V Litvi obstajajo neustrezna prizadevanja za preprečevanje sovražnega govora zaradi nizke sposobnosti prepoznavanja sovražnega govora med otroki in pomanjkanja izobraževanja med učitelji in drugimi odraslimi. Zato se v sklopu projekta Igraj svojo vlogo osredotočajo na zmanjševanje in tudi preprečevanje spletnega ustrahovanja in sovražnega govora med enajst- do devetnajstletniki. Projekt se osredotoča predvsem na spletne igralne platforme, saj je to pomembno družbeno okolje v tej starostni skupini. Njihov cilj je zmanjšati strpnost do sovražnega govora in izkoreniniti druge vrste spletnega ustrahovanja z izobraževanjem mladostnikov o teh temah ter krepitevijo njihovih socialnih kompetenc. Toda namesto da bi se osredotočili na kaznovanje, mladostnike spodbujajo, da se odločijo, kako pozitivno preživeti svoj čas v družbenem okolju.

Nizozemska – Teden projektov z mislijo na prihodnost Za zaslonom (ang. With a thought for the future Behind Your Screen, Project Week)

V povprečju 94 % vseh mladih v Evropi svoj prosti čas vsakodnevno preživlja na spletu. Zato je bistvenega pomena, da mlade izobrazimo o digitalni pismenosti in povečamo njihovo odpornost, da jih zaščitimo pred spletnim ustrahovanjem, nasiljem in celo kibernetiskim kriminaliteto. Teden projektov Za zaslonom (Behind Your Screen) je interaktivni teden za srednje šole na Nizozemskem, ki obravnava spletno ustrahovanje, izsiljevanje, denarne mule, lažne novice in druge vrste kibernetiske kriminalitete. Z uporabo digitalnih iger, interaktivnega pouka in filmske vzgoje študentov novinarstva ta projekt uspe voditi ciljno skupino, dvigniti njihovo znanje o tematiki ter jim zagotoviti potrebna orodja in veščine za prepoznavanje in preprečevanje viktimizacije v prihodnosti. Projekt je tesno povezan z izkušnjami mladih, kar prispeva k uspešnemu pristopu. Trenutno se izvaja tedensko in vsako leto doseže 8.000 učencev.

Poljska – Občinski program za preprečevanje kibernetiskega ustrahovanja in zasvojenosti z internetom

Spletno ustrahovanje ima številne vidike, kot so ustrahovanje, grožnje, kraja identitete in nadlegovanje. Mesto Gdynia na Poljskem je bilo prvo v državi, ki je organiziralo celostno ukrepanje za boj proti tej težavi. V okviru občinskega programa za preprečevanje kibernetiskega ustrahovanja in zasvojenosti z internetom so uvedli informativno kampanjo in kampanjo na družbenih medijih. Organizirali so tudi konferenco skupaj z brezplačnimi posvetovanji s psihologi in strokovnjaki za IT za zaposlene v izobraževalnih ustanovah. Na šolski ravni so potekale delavnice in usposabljanja za učence, starše in učitelje. Končno je bilo uvedeno spletno mesto, ki vsebuje test o zasvojenosti z računalnikom in internetom, ki ga spremljajo mini vodniki o ukrepih za preprečevanje spletnega ustrahovanja in pomoč žrtvam. Naslednja programska izdaja bo vključevala tudi dejavnosti, usmerjene v zasvojenost z internetom, njena ciljna skupina pa bo razširjena na predšolske otroke, njihove starše in starejše.

Romunija – Nacionalni forum za boj proti ustrahovanju (ang. The National Anti-Bullying Forum)

Romunija si je zadala nalogo ustanovitve nacionalnega foruma za boj proti ustrahovanju, saj ustrahovanje v državi še ni bilo uradno priznano. Posledično to ni bilo urejeno v romunski zakonodaji, čeprav se število primerov ustrahovanja vsako leto povečuje. Pred ustanovitvijo tega foruma je bilo izvedenih veliko ukrepov. Izdelali so javni predlog za preprečevanje in zmanjševanje nasilja, sprožena je bila nacionalna kampanja ozaveščanja in izvedena je bila sociološka študija na nacionalni ravni, ki je vključevala 915 otrok, 72 staršev in 113 učiteljev. Ta dejanja so pripomogla k pridobivanju politične podpore za sprejem pravnih in novih metodoloških norm, ki ustrahovanje prepoznavajo kot vrsto nasilja, ga jasno opredeljujejo in določajo podrobne preventivne ukrepe.

Slovaška – Kdo je naslednji? (ang. Who's next?)

Projekt Kdo je naslednji? je prelomnica v boju proti spletnemu ustrahovanju na Slovaškem. Preoblikoval je področje preprečevanja nasilja med mladoletniki. V sklopu projekta Kdo je naslednji? so ustvarili nacionalne seminarje o preprečevanju spletnih groženj med mladimi (npr. spletno ustrahovanje) ter knjigo, namenjeno staršem in učiteljem. Okrepili so vlogo telefonskih števil za pomoč žrtvam spletnega ustrahovanja in ustvarili novo telefonsko številko za pomoč, namenjeno šolam in staršem. Poleg tega je projekt privedel do dveh novih zakonov, v katerih je bilo kibernetško ustrahovanje prvič opredeljeno in predstavljeno v nagrajenem Netflixovem filmu.

Slovenija – Skupaj+

Porast fizičnega in psihičnega nasilja med mladoletniki (tako na spletu kot v resničnem svetu), zlasti v šolskem okolju, je postalo zaskrbljujoče družbeno vprašanje. Raziskave potrjujejo, da lahko ustrahovanje povzroči negativen vpliv na (fizično in psihično) zdravje mladoletnikov, na dobro počutje učiteljev in celo na procese poučevanja in učenja v šolskem okolju. Zato želi Skupaj+ preprečiti ustrahovanje in nasilje med mladoletniki z osredotočanjem na zgodnje faze nasilja. Poleg tega podpira tudi strokovnjake na terenu z učinkovitimi orodji za

preprečevanje in obvladovanje vprašanj ustrahovanja, kot so šolske svetovalne storitve in strategija usposabljanja za ustrezne deležnike.

Španija – SocialHaterBERT

V današnji družbi obstaja ogromna poplava nefiltriranih sporočil, ki pogosto vsebujejo sovražni govor. To postaja zaskrbljujoč pojav. Da bi ponovno pridobili nadzor, je mogoče družbenim medijem omogočiti, da ocenijo procese in stališča v družbi ter posredujejo, kjer je to potrebno. SocialHaterBERT je inteligentni sistem, ki ga trenutno izvaja španski nacionalni urad za boj proti kaznivim dejanjem iz sovraštva. Opredeljuje in spremlja razvoj sovražnega govora na Twitterju. Prispevki tega programa so dvojni. Prvič, to je prvi inteligentni sistem, ki spremlja in vizualizira sovražni govor na družbenem mediju z uporabo tehnik analize družbenih omrežij. Drugič, uvaja algoritem, ki na inovativen način preučuje dodatne značilnosti sovražnega govora. Študija primera je pokazala učinkovitost programa pri prepoznavanju pošiljateljev in prejemnikov sovražnih sporočil v srednješolskem okolju, ob hkratnem spremljanju skupinske dinamike in toksičnega vedenja na spletu.

Švedska – Gävlejev model proti ustrahovanju (ang. The Gävle Anti-Bullying Model)

Gävlejev model proti ustrahovanju je model, ki temelji na dokazih, in je namenjen boju proti ustrahovanju. Zasnovan je na podlagi švedske nacionalne ocene komercialnih programov proti ustrahovanju. Model komponente je bil šolam ponujen na prostovoljni osnovi, rezultat pa je bil, da so leta 2012 za vključitev zaprosile vse občinske šole (35 šol z okoli 11.500 učenci). Model temelji na dogovorjenih načrtih za varnost v šolah, skupaj z določenimi skupinami za varnost v vsaki šoli, katerim pomaga za to imenovani programski pomočnik. Občinski koordinator projekta in pooblaščenec za zagotavljanje kakovosti vodita model in zagotavljata povratne informacije prek dvoletnega vprašalnika o šolski varnosti. Podrobne podatke posredujejo ravnateljem šol, ki so vključeni v vsako fazo procesa. Te podatke analizirajo tudi univerzitetni raziskovalci, ki so člani usmerjevalnega odbora. Z uporabo popolnoma enakega merilnega orodja je stopnja ustrahovanja v občini za 20–40 % nižja od švedskega državnega povprečja (8,2 %).

Informativni list

**O EVROPSKI NAGRADI ZA PREPREČEVANJE
KRIMINALA ZA LETO 2021**

O USTRAHOVANJU MED MLADOLETNIKI

OGLEJTE SI
ZMAGOVALCE

01

PROSI ZA POMOČ!
(ANG. ASK FOR HELP!)

(MADŽARSKA)

Zagotavlja različna orodja s področja umetnosti, pedagogike in izobraževanja, ki pomagajo ki pomagajo pri razpravljanju o ustrahovanju in obravnavanju vprašanj duševnega zdravja v kombinaciji z oblikovanjem vedenja.

Strokovna ocena:

- ✓ inovativen pristop, ki temelji na umetnosti,
- ✓ osredotočenost na duševno zdravje otrok,
- ✓ sodelovanje med različnimi deležniki skozi celoten projekt.

02

IZOBRAŽEVANJE O VEŠČINAH, POVEZANIH Z VARNOSTJO

(ANG. SAFETY SKILLS EDUCATION)

(FINSKA)

Preprečuje spolne zločine nad mladoletniki z izboljševanjem sposobnosti otrok za postavitev in zaščito svojih meja.

Strokovna ocena:

- ✓ pristop, usmerjen v socialne veščine,
- ✓ poudarek na zanemarjena vprašanja v raziskavah in praksi,
- ✓ večdisciplinarna ekipa deležnikov.

03

FACEUP

(ČEŠKA)

Z uporabo spletne škatle zaupanja lahko žrtve in opazovalci anonimno izrazijo svojo zaskrbljenost glede problematičnih interakcij v šoli.

Strokovna ocena:

- ✓ omogočena vključitev opazovalcev na varen način,
- ✓ dostopna spletna platforma,
- ✓ partnerstvo med šolami, spletno tehnologijo in socialnimi storitvami.

Več o tem:

<https://eucpn.org/toolbox-bullying> or ucpn.org/service/bpc-ecpa

OPOMBE

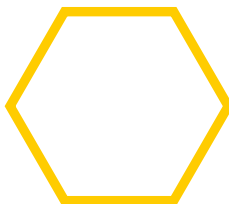
1. Za dodatne informacije o pravilih in predpisih ECPA glejte European Crime Prevention Network, Rules and Procedures for Awarding and Presenting the European Crime Prevention Award, Brussels: EUCPN, 2018, <https://eucpn.org/document/ecpa-documents -2020>.
2. QUALIPREV je orodje, razvito za EUCPN, ki omogoča primerjalno oceno projektov preprečevanja kriminala na podlagi objektivnih razlogov. Za več informacij glejte A. Rummens, W. Hardyns, F. Vander Laenen, and L. Pauwels, Criteria for the Evaluation of Crime Prevention Practices, Research report, Brussels: EUCPN, 2016, <https://eucpn.org/document/eucpn-criteria-for-the-evaluation-of-crime-prevention-practices-0>.

CONTACT DETAILS

EUCPN Secretariat

Email: eucpn@ibz.eu

Website: www.eucpn.org

[TWITTER.COM/EUCPN](https://twitter.com/EUCPN)

[FACEBOOK.COM/EUCPN](https://facebook.com/EUCPN)

[LINKEDIN.COM/COMPANY/EUCPN](https://linkedin.com/company/EUCPN)